

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

для українського уряду варто рекомендувати організувати міжвідомчу комісію з питань можливого застосування штучного інтелекту в публічному управлінському процесі. В такій групі мають працювати пліч-о-пліч вчені, економісти, юристи, програмісти та інші спеціалісти. В такій спільній діяльності є необхідним розробити і запровадити державну програму автоматизованого публічного управління на основі технологій штучного інтелекту з метою поступової часткової заміни частини чиновників, можливо суддів і поліцейських. Результатом реалізації рекомендованих заходів також буде подолання корупції в системі публічного управління, а також підвищення ефективності діяльності самої системи. А країни, котра впровадила штучний інтелект в систему публічного управління, вже зарае можуть конкурувати на міжнародній арені і будуть здатні протистояти різноманітним внутрішнім та зовнішнім загрозам. У даному випадку важливо пам'ятати, що приведення вітчизняної управлінської практики у відповідність із сучасними тенденціями світових трансформаційних процесів європейських держав дасть змогу одержати позитивний результат для функціонування публічного управління в Україні.

Список використаних джерел:

1. Міністерство та Комітет цифрової трансформації України. Офіційний сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 03.05.2023).
2. Digital Transformation and Public Services. URL: https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/24567/9780367333430_text17oktober.pdf?sequence=1 (дата звернення: 03.05.2023).
3. Avaner Tekin Celik, Merve Türkiye’de Dijital Dönüşüm Ofisi ve Yapay Zekâ Yönetimi: Büyük Veri ve Yapay Zekâ Daire Başkanlığı’nın Geleceği Üzerine. URL: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mad/issue/68064/1050640> (дата звернення: 03.05.2023).

Ключові слова: штучний інтелект, публічне управління, електронний уряд, цифровізація, сучасне управління.

Key words: artificial intelligence, public administration, e-government, digitalization, modern administration.

ЛАТКОВСЬКИЙ ПАВЛО ПАВЛОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного, адміністративного і фінансового права
Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту,
кандидат юридичних наук, доцент*

ФІНАНSOVA ІНКЛЮЗІЯ ЯК ОДИН ІЗ ОРІЄНТИРІВ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Фінансова система розглядається вченими як сукупність фінансово-правових інститутів, кожен із яких сприяє утворенню публічних фондів коштів, розподілу (перерозподілу) та використанню їх ресурсів

або як сукупність відносин, що супроводжують публічну фінансову діяльність [1, с. 29].

Загальновідомо, що ключовим фактором успіху в залученні людей у фінансову систему є співпраця держави з бізнесом. Саме включення населення у фінансову систему з доступом до фінансових продуктів та послуг і є фінансовою інклюдією.

Вчені, відмічаючи важливість фінансової інклюдивності, зазначають, що фінанси є паливом економіки, тому, чим краще буде працювати фінансова система і чим більше громадян будуть в неї залучені, тим краще працюватиме економіка країни [2, с. 11]. Тож, важливими постають питання доступності до фінансових послуг, сприяючи співпраці держави з бізнесом, підвищення фінансової грамотності населення, з метою активної участі у фінансовій системі країни. Зрозуміло, що чим активніше населення країни користується фінансовими послугами, тим вище рівень добробуту її громадян та якість їх життя.

Головну стратегічну ціль при цьому відіграє фінансова інклюдія, яку розглядають як процес просування вчасного та повноцінного доступу до широкого спектру фінансових послуг, поширення їхнього використання серед всіх прошарків суспільства через впровадження існуючих та інноваційних підходів включно з фінансовою обізнаністю та освітою з метою просування як фінансового добробуту, так і економічної та соціальної інклюдії [3, с. 88–90; 4]. Тож це процес створення таких умов, при яких всі верстви населення мають однакову можливість користуватися усіма фінансовими послугами та мати можливість отримати доступ до усіх фінансових продуктів та послуг.

Такі умови повинні бути розроблені на офіційному рівні та законодавчо врегульовані, що і дотягатиметься за допомогою фінансової інклюдії.

Фінансова система не може ефективно функціонувати, якщо населення не користуватиметься фінансовими послугами. Ця теза справедлива і для заощаджень, і для кредитування, і для інвестування. Звісно, що користувачі фінансовими послугами мають бути фінансово грамотними, оскільки лише в цьому разі фінансова система функціонуватиме стабільно.

Постало питання про те, щоб розробити ефективну фінансову стратегію розвитку країни з метою підвищення фінансового добробуту населення та подальшого стимулювання економічного зростання, а також зменшення рівня соціальної нерівності у суспільстві. Для цього була підготовлена Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року, якою було визначено п'ять стратегічних напрямів: фінансова стабільність, макроекономічний розвиток, фінансова інклюдія, розвиток фінансових ринків та інноваційний розвиток, кожний з яких має свої стратегічні цілі та індикатори виконання. Цілями реалізації Стратегії 2025 є сприяння сталому економічному зростанню України, забезпечення макрофінансової стабільності, підвищення надійності та технологічності фінансової системи, досягнення європейських стандартів на фінансовому ринку, підвищення довіри до фінансового ринку,

виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та інших міжнародних договорів України.

Розглядаючи стратегічний напрям «Фінансова інклюзія», зазначимо, що стратегічними цілями фінансової державної політики визначені: 1) підвищення доступності та рівня користування фінансовими послугами (для досягнення такої цілі необхідне: стимулювання розвитку платіжної інфраструктури для здійснення безготівкових операцій, у тому числі у сільській місцевості та у віддалених територіях; створення умов для розвитку віддалених каналів продажу фінансових послуг, для цього необхідно впровадити нові моделі віддаленої ідентифікації та верифікації клієнта; забезпечити механізм доступу фінансових установ до ідентифікаційних даних клієнтів у державних реєстрах (еКУС); регламентувати використання різних видів електронних підписів клієнтів фінансових установ); 2) посилення захисту прав споживачів фінансових послуг (для досягнення такої цілі необхідне: розроблення та впровадження регулювання ринкової поведінки учасників фінансового сектору; забезпечення прозорості інформації щодо фінансових послуг та продуктів; захист вкладників та інвесторів); 3) підвищення рівня фінансової грамотності населення (для досягнення такої цілі необхідне: проведення інформаційно-освітніх заходів для різних цільових аудиторій, запровадження цільових програм для формування знань та вмінь з питань користування фінансовими послугами).

У 2019 році в Києві проходив «Форум з фінансової інклюзії. Нікого за бортом», організований Національним банком України, учасниками ринку, міжнародними партнерами, який об'єднав посадовців, бізнесменів, експертів, освітян, громадських діячів з різних країн (Австралії, Великої Британії, Індії, Кенії, Норвегії, Польщі, США, Туреччини тощо). На форумі було відмічено, що швидкому прогресу сприяє використання можливостей цифрових технологій і пошук спільних рішень [5]. Тож, закликом була співпраця задля пошуку шляхів посилення економічного зростання в Україні і за кордоном та покращення фінансового життя кожного.

Враховуючи те, що фінансова інклюзія примножує можливості будь-якої людини, сприяючи підприємництву доступ до кредитів, відкривається спроможність країни протидіяти кризовим явищам. А для кожного українця – можливість бути готовим до швидких змін та непередбачуваних обставин, якими так сильно наповнене життя нашої країни в останні десятиліття. В умовах повномасштабної війни в Україні особливо гостро постають питання формування фінансової політики, коли послаблена стійкість державних фінансів та існують загрози валютній стабільності.

Таким чином, інклюзія фінансової системи – це процес забезпечення доступу всіх верств населення до фінансових послуг та інструментів, які допоможуть їм в економічному зростанні і підвищенні життєвого рівня. Інклюзія фінансової системи передбачає створення фінансових послуг та інструментів, які будуть доступні та прийнятні у використанні для всіх категорій населення, включаючи тих, хто

раніше не мав доступу до фінансових послуг; вона є важливим елементом економічного розвитку, оскільки забезпечує більш широкий доступ до фінансових ресурсів та збільшує можливості для такого розвитку.

З метою підвищення рівня фінансової безпеки в Україні, необхідно продовжувати реформи у сфері фінансової діяльності та забезпечувати ефективне функціонування фінансових установ та ринків. Важливо розвивати культуру фінансової грамотності серед населення та залучати до цього питання усіх зацікавлених сторін, зокрема, державні органи, бізнес та громадськість.

Нарешті, потрібно пам'ятати, що фінансова безпека є невід'ємною частиною загальної національної безпеки країни. Тому важливо забезпечити взаємодію між відповідними державними органами та координацію заходів з метою забезпечення стійкості та безпеки фінансової системи країни в цілому. Тільки таким чином Україна зможе забезпечити стабільний розвиток своєї економіки та підвищити довіру інвесторів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Міжнародний досвід свідчить, що фінансова грамотність та фінансова інклюзія, разом із вибудованим захистом прав споживачів фінансових послуг, є принципово важливими для зростання фінансових можливостей громадян і можуть сприяти загальній стабільності фінансової системи.

Список використаних джерел:

1. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2010. 808 с.
2. Латковська Т. А. Фінансова інклюзія як ключовий фактор підвищення добробуту населення. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-ти річчя проголошення незалежності України та 25-ти річчя прийняття Конституції України)* : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. 704 с.
3. Марущак А., Латковський П. Фінансова інклюзія як напрям розвитку фінансового сектору України. Die wichtigsten vektoren für die entwicklung der wissenschaft im jahr 2020. Band 2. P. 88–90. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/681/699>
4. Atkinson Adele, Messy Flore-Anne. Promoting Financial Inclusion through Financial Education: OECD/INFE Evidence, Policies and Practice. 2013. <https://ideas.repec.org/p/oec/dafaad/34-en.html>
5. Фінансова інклюзія як драйвер економічного зростання: що потрібно робити державі, бізнесу та громаді. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-inkluziya>

Ключові слова: фінансова інклюзія, фінансова система, фінансова грамотність, фінансові послуги, фінансова стратегія.

Key words: financial inclusion, financial system, financial literacy, financial services, financial strategy.

ЗМІСТ

Привітальне слово президента Національного університету «Одеська юридична академія» С. В. Ківалова	3
---	---

СЕКЦІЯ 17 ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Ківалов Сергій Васильович

Концепт публічного адміністрування в сфері національної безпеки	8
--	---

Залужний Валерій Федорович

Сучасний стан дослідження дисциплінарної відповідальності військовослужбовців Збройних Сил України	11
---	----

Біла-Тіунова Любов Романівна,

Хамходера Олег Петрович

Щодо доктринального тлумачення поняття «інша оплачувана діяльність» у контексті Закону України «Про запобігання корупції»	15
---	----

Тодошак Олег Володимирович

Алгоритм розгляду електронних звернень: адміністративний аспект	18
--	----

Неугодніков Андрій Олександрович

Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних із накладанням санкцій	22
---	----

Степаненко Сергій Васильович

Побудова нової моделі територіального управління	24
--	----

Осадчий Анатолій Юрійович

Цифровізація адміністративних процедур	26
--	----

Козачук Діана Анатоліївна

Щодо оновлення змісту поліцейської діяльності в контексті зміни фокусу системи правоохорони	30
--	----

Strelnykov Andrii Viktorovich

The International Organization for Migration as a subject ensuring the administrative legal personality of migrants	33
--	----

Голоядова Тетяна Олексіївна

Види податкових перевірок у період дії воєнного стану в Україні	35
---	----

Корнута Людмила Михайлівна

Штучний інтелект у публічному управлінні: перспективи впровадження	37
---	----

Латковський Павло Павлович Фінансова інклюдія як один із орієнтирів сприяння розвитку фінансової системи	39
Закаленко Олена Василівна Щодо суб'єктів загальної адміністративної процедури	43
Сідор Михайло Іванович Деякі аспекти світового досвіду організації фінансового моніторингу	45
Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна Трансформація суб'єктного виміру сектору наукової діяльності	49
Фролова Євгенія Ігорівна До питання оновлення методів публічного адміністрування в умовах цифровізації	52
Негара Родіон Віталійович, Даниленко-Негара Юлія Сергіївна Проблеми правового регулювання адміністративного оскарження	54
Сандул Яна Миколаївна Цифровізація в умовах воєнного стану	58
Лещенко Олександр Вікторович Поняття, юридичні ознаки та види юридичних дефектів у податковому законодавстві	60
Слободянюк Марина Анатоліївна Структурно-якісна складова характеристики органів місцевого самоврядування	64
Панфілов Олег Євгенович Деякі аспекти законодавчого регулювання адміністрування військового збору в умовах воєнного стану	66
Маслова Яна Іванівна Правова характеристика відносин громадськості з органами публічної влади	70
Назарчук Анастасія Валеріївна Щодо нормативного визначення поняття «дискримінація»	73
Негара Олена Віталіївна До питання тлумачення терміна «публічна послуга»	75
Манчул Марія-Діана Дмитрівна Наукові підходи до визначення цільових публічних фондів коштів	78
Подольська Анастасія Андріївна Податкове право Європейського Союзу: принцип законності оподаткування	81
Пономаренко Віталій Віталійович Визначення та сутність правового статусу розпорядників бюджетних коштів	84